

DE
ABDERITARUM REBUS
COMMENTATIO.

SCRIPSIIT

MICHAEL VLANGALI-HANDJERI,

PHILOSOPHIAE DOCTOR, AA. LL. MAG.

BEROLINI

TYPIS J. F. STARCKII.

MDCCCLIV.

Abdera, Protagorae domicilium et Democriti.

Ammianns Marcellianus XXII, 8.

Ἄνδρὶ σοφῷ πᾶσα γῆ βατή· ψυχῆς γὰρ ἀγαθῆς πατρὶς
ὁ ξύμπας κόσμος.

Democritus ap. Stob. Flor. XL, 7.

VITA AUCTORIS ¹⁾.

Natus sum anno hujus sæculi trigesimo tertio a. d. XVI Cal. Dec. in amplissima Iberiæ urbe, cui nomen Teblis, patre viro illustrissimo, augustissimi ac potentissimi Russorum Imperatoris in administranda republica consiliario primoque interprete, matre Catharina, e principali Handjeronum gente oriunda. Ac pater quidem expeditionibus Persicis et Turcicis, quæ quinque fere et viginti abhinc annis contigerunt, quum summa imperii bellique gerendi Pasquevicio permissa esset, clarum inprimis Acalcicensi et deditioe et pace nomen consecutus est. Sed virum hunc belli pacisque artibus perfectum atque omni litterarum genere perpolitum diu videre ejusque domestico usu et consuetudine frui mihi non licuit, propterea quod quinque menses nato repentina morte mihi ereptus est. Quamobrem dilectissima mater Mosquam mecum profecta avo materno Alexandro Handjero principi, Moldaviæ olim regulo, viro et græci sermonis peritissimo et interiori orientalium linguarum cognitione instructo in disciplinam me tradidit. Cujus quanta fuerit eruditio jam pridem inter doctos homines constat, postquam, edito Lexico Gallico Arabico Persico et Turcico, ita de litteris orientalibus meruit, ut non modo Academia Gallica socium sibi cooptandum eligeret, sed omnes prope Europæ reges ac principes summis eum honoribus decorarent. A tali tantoque ~~viro~~ primis litterarum elementis imbutus, rerum linguarumque quibus studerem varietate abundabam. Verum quum ipse Turcarum, Arabum, Persarum linguas tanti faceret, ut earum scientia carere posse negaret, quicumque in illis regionibus vel legati munere cum laude fungi vel publica negotia alia rite obire vellet, harum potissimum gentium linguas ab ineunte ætate mihi discendas esse statuebat earumque ipse optimus mihi magister esse poterat. Nec

1) Quum moris sit apud germanicas Universitates in prima fronte thesis *curriculum vite* auctoris præponere, nobis quoque servandum hunc morem duximus.

tamen matri id persuasit, quæ quibus doctrinis pueri et adolescentes tota fere Europa impertiri solent, iis me quoque erudiri volebat, ut Gallorum Germanorumque more liberaliter educarer. Quapropter duodecim annorum puerulum celeberrimis Universitatis litterarum Mosquensis Professoribus privatim instituendum me dedit, quorum ductu et auspiciis græcarum latinarumque litterarum studium, quod avo duce et auctore ingressus eram, diligenter colui. Cæterum a teneris unguiculis germanice et gallice loqui in avi domo didiceram, quibus linguis paulo post britannicam, russicam, græcam adjeci, ita ut harum nulla mihi difficilis esset, sed promptam in omnibus loquendi scribendique facultatem mihi compararem. Ab his disciplinæ initiis ad alia eaque altiora, quoad ejus fieri posset, studia Mosquensium Professorum beneficio traductus, intra triennium tantum profeci, ut quindecim annos natus idoneus viderer, qui Berolinum ad audiendos doctissimos viros mitterer. Biennio igitur Berolini in antiquæ doctrinæ fontibus, quibus adolescentium ingenia quasi irrigari solent, atque in ceteris ingenuis artibus consumpto, adii nobilissimam, quæ in illa urbe floret, litterarum Universitatem et clarissimis, qui in Philosophorum ordine eruditionis fama conspicui sunt, Professoribus multum operæ dedi. Postea Lutetiam concessi, ubi politiozem urbanissimorum hominum humanitatem expertus, virorum non magis natalium splendore quam doctrinæ ubertate præstantium hospitibus florui. Quum autem in augustissimo omnis divinæ et humanæ sapientiæ domicilio versari mihi viderer, non modo antiquarum litterarum et philosophiæ studia non intermisi, illustrissimis Collegii Gallici Professoribus et Sorbonensibus doctoribus auditis, sed mathematicas etiam artes intentissima cura tractavi. Qua in re summorum virorum, qui in Schola polytechnica hoc doctrinæ genus profitentur, acroases multum mihi profuerunt: quibus enim (quod raro conceditur alienigenis) hospitis nomine interesse mihi licebat.

Quum nihil ad illustrandam antiquitatem Graecam utilius et fructuosius sit, quam accurata earum rerum per-
 vestigatio, quae ad singularum urbium insularumque
 situm, origines, fata, incrementa, interitum pertinent:
 pauca mihi de Abderae ¹⁾ oppidi historia commentari

1) Fallitur Xylander ad Plutarchi Lacon. Apophthegmat. volum. VI p. 808 ed. Reisk. adnotans, graece τὰ Ἀβδηρα, latine Abderam dici. Neque minor est Mannerti error Geogr. Graec. et Rom. Tom. VII p. 215 contententis, mendose a quibusdam latinitatis auctoribus scribi Abderam pro Abderis. Etenim antiqui oppidum τὰ Ἀβδηρα vocare solebant, cujus generis exempla apud Thucydidem, Hippocratem, Athenaeum et alios reperiuntur, nisi quod apud Herodotum lib. VII, 109 codex Passioneus pro reliquarum membranarum scriptura Ἀβδηρα praebet Ἀβδηραν. Apud Latinos pluraliter etiam Abdera dixit Livius lib. XLV, 29. Ephoro urbs Ἀβδηρος vocata est teste Stephano Byzantio p. 5 ed. Meinekii, qui recte eorum rejecit opinionem, a quibus τὸ Ἀβδηρον Ephoro obtruditur. Ἀβδηρος etiam ab Apollodoro Bibl. lib. II, 5, 8 urbs nominatur. Contra ἡ Ἀβδηρα appellatur in epistolis Hippocrati suppositis. Nam in litteris quae ad Dionysium datae finguntur p. 1276 ed. Foës. (Tom. III p. 784 ed. Kühn) reperimus κατὰ πᾶσαν γὰρ ἀνάγκην ἀπιτέον εἰς Ἀβδηρὰν μοι κ. τ. λ. Eadem accusativi singularis forma incisa legitur in monumento Herculeo, quod edidit Marinus in Iseriz. Alb. p. 150. Sic et Cantacuzenus historiarum lib. III, 37 vol. II p. 226 ed. Schopen. cujus verba sunt: βασιλεὺς δὲ, ὡς μάλιστα ἐνῆν, τὸ νῦν μὲν Πολύστολον, ἐν ταῖς Ἑλληνικοῖς δὲ χρόνοις Ἀβδηραν ὀνομασμένον, πολίτην παράλιον ὄν, ὑπὲρ αὐτοῦ τε ψυχοδομημένον πρότερον καὶ τότε διὰ τὴν ἀρχαίαν εὐνοίαν οὐκ ἀποστάν, πολλῆς προνοίας ἀξιώσας, σῆτόν τε αὐτοῖς ἐπιχορηγήσας καὶ στρατιώτας πρὸς ἐπικουρίαν, αὐτὸς τὴν ἄλλην ἔχων στρατιάν, τὸ παρὰ τὴν Χριστοῦπολιν τεῖχος διελθὼν, ἐστρατοπέδευσεν ἐν Φιλίπποις. Neque aliter Tzetzes scribere solet. Eadem nominis forma inter Latinos utuntur Ovidius in Ibin. v. 467, Plinius nat. hist. lib. XXV cap. VIII (vel cap. LIII vol. 7, p. 710 ed. Franz), Solinus (cf. Salmas. Exerc. Plin. ad Solin. p. 161. c.) et alii. Urbis nomen librarii interdum in Ἀβδηρα mutarunt, ut apud Diogenem Laertium IX, 30, ubi vide Menagium, apud Strabonem lib. XIV, Suidam, Cantacuzenum I. c. et alibi. Quo fit, ut incolae quoque pro

propositum est. Qua de re etsi jam alii vel data occasione vel dedita opera scripserunt: nemo tamen usque ad nostram memoriam omnia, quae apud veteres de hoc argumento tradita leguntur, mihi videtur collegisse. Praeterea de quibusdam antiquorum locis aliter judico atque ii viri docti, qui in hac re exornanda versati sunt. Quocirca existimo, apud peritos et aequos talium rerum existimatores hanc novam de eadem materia scriptionem satis excusationis habituram. Quum autem posterior aetas stultitiae labem aspserit Abderitis, summa olim gloria conspicuis, non modo de oppidi primordiis et flore disserere, sed etiam contemptus illius causam primaque vestigia indagare constitui.

Conditorem oppidi, quod in Thracia haud procul a Nessi fluminis ostio situm mare ²⁾ adjacet ³⁾, Apollodorus ⁴⁾ Herculem nuncupavit. Qui ab Eurystheo equos

¹⁾ Ἀβδηρίταις sint Ἀβδηρίται apud Diog. l. c. item apud Cantacuzenum hist. III, 70 p. 428 etc.

2) Fortasse ea pars maris Aegaei, quae sub Abdera est, eodem quo urbs ipsa nomine appellabatur. Ita enim Suidas v. Ἀβδήρα, Ἀβδηρα, θάλασσα καὶ ὄνομα πόλεως· ὁ πολιτῆς Ἀβδηρίτης.

3) Herodotus lib. VII, 109 διαβάς δὲ τοῦ Λίσσου ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον ἀποξηρασμένον πόλις Ἑλληνίδας τάσδε παραμαίβeto Μαρώνειαν. Δίκαιαν. Ἀβδήρα. Id. lib. VII, 126 οὗρος δὲ τοῖσι λέουσι ἐστὶ ὃ τε δι' Ἀβδήρων ῥέων ποταμὸς Νέστος κ. τ. λ. Theophrastus Hist. plant. III, 1 pag. 77 ed. Wimmer. καθάπερ ὁ Νέστος ἐν τῇ μεταβάσει τοσαύτην ὕλην συγγενῆ τοῖς τόποις, ὥστε τῷ τρίτῳ ἔτει συνηρεφεῖν. Variat nominis scriptura apud Theophrastum, quum alii Νέστος exhibeant. Sed alibi quoque fluctuant libri inter Νέστος Νέστος Νέστος Ναῖστος et Mestus. cf. Thucyd. ed. Poppo 1, 2 p. 334. In Aristotelis H. Anim 6, 31 et 8, 38 Νέστος, Meteor. I, 13 Νέστος; dedit Bekker. Thucydides II, 97 ἐγένετο δὲ ἡ ἀρχὴ ἢ Ὀδρουσῶν μέγεθος ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθήκουσα ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς τὸν Εὐξεινον πόντον, τὸν μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ.

4) Apollodorus lib. II cap. 5, 8 Ὀγδοὸν ἀθλον ἐπέταξιν αὐτῷ τὰς Διομήδους τοῦ Θρακῆς ἵππους εἰς Μυκήνας κομίζειν· ἦν δὲ οὗτος Ἄργος καὶ Κυρήνης, βασιλεὺς Βιστόνων, ἔθνους Θρακίου καὶ μαχιμωτάτου· εἶχε δὲ ἀνθρωποφάγους ἵππους. Πλεύσας οὖν μετὰ τῶν ἑκουσίως συνεπομένων, βιασάμενος τῶς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων ὑπάρχοντας, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Τῶν δὲ Βιστόνων οὖν ἔπλοις ἐπίβροθη-

Diomedis, Bistonum regis, e Thracia Mycenae abigere jussus vi superavit illos, quibus equorum cura commissa erat. At ubi Bistones armatos accurrere animadvertit, traditis inter voluntarios itineris socios Abdero cuidam, Locro Opuntio, quem mirifice amabat, in custodiam equis Diomedaeis, humana carne ali solitis, proelium cum barbara gente iniit. Hoc occidit Diomedem, reliquos in fugam convertit. Interea equi Abderum discerptum devoraverant, ad cuius sepulcrum Hercules urbem cognominem Abderum aedificavit. In enarranda hac fabula mire scriptores inter se discrepant. Nam Scymnus Chius ⁵⁾ non Herculem, sed ipsum Abderum oppidi fundatorem fuisse auctor est. Id autem in medio reliquit Stephanus Byzantius, ⁶⁾ hoc solum tradens inditum esse

σάντων, τὰς μὲν ἵππους παρέδωκεν Ἀβδήρων φυλάσσειν. οὗτος δὲ ἦν Ἡρίμου παῖς. Λοκρὸς ἐξ Ὀπούντος, Ἡρακλέους ἐρώμενος, ὃν αἱ ἵπποι διέφθειραν ἐπισπασάμεναι. πρὸς δὲ τοὺς Βίστονας διαγωνισάμενος καὶ κτίσας πόλιν Ἀβδήρων παρὰ τὸν τάφον τοῦ διαφθαρέντος Ἀβδήρου τὰς ἵππους κομίσας Ἐδρουσθεῖ ἔδωκε. Vide etiam Tzetz. Chil. II, 304, ubi pro Ἡρίμου corrigendum esse Ἡρίμου jam ab aliis observatum est. Hic igitur versus lege tuetur Ἡρίμου, quod apud Apollodorum et Stephanum propter quarundam membranarum fidem viri docti in Ἐρμοῦ mutatum voluerunt. Adde monumentum Hercul. ap. Marin. Iscriz. Alb. p. 150 et Spanhem. de usu et praest. num. T. I pag. 562. De reliquo Abderus vocatur τοῦ Θρονικοῦ υἱὸς in inscriptione ap. Reines. Syntagm. IV, 12 p. 347 et Marinium Iscri. Alb. p. 152, ubi legendum τοῦ Θρονίου. cf. Steph. Byz. v. Θρόνιον.

5) Scymnus Chius Perieg. v. 666. p. 113 ed. Meinek.

τῶν δ' ἐπὶ θαλάττῃ κειμένων ἐστὶν πόλις
Ἀβδήρ' ἀπ' Ἀβδήρου μὲν ὠνομασμένη
τοῦ καὶ κτίσαντος πρότερον αὐτήν, ὅς δοκεῖ
ὑπὸ τῶν Διομήδους ὕστερον ξηνοκτόνων
ἵππων φθαρῆναι. Τῆσι δὲ τὴν πόλιν
συνήκισαν φυγόντες ὑπὸ τὰ Ἡρακλέα.

Strabo T. II p. 87 ed. Kramer (T. II. p. 468 ed. Mein.) ὅτι μετὰ τὸν Νέστον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς Ἀβδήρα πόλις, ἐπώνυμος Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἔφαγον. cf. Hygin. fab. XXX; Philostr. Heroic. III, 1. p. 696; XIX, 2 p. 730. Imagin. III, 25 p. 850.

6) Stephanus Byzantius v. Ἀβδήρα pag. 5 ed. Meinek. Ἀβδήρα, πόλις ὄνο. ἡ μὲν Θράκης ἀπὸ Ἀβδήρου τοῦ υἱοῦ Ἐρμοῦ (sic Meinek.)

oppido nomen ab Abdero Erimi filio, Herculis deliciis. Sunt ⁷⁾ etiam, qui fabulam de equis humana carne saginatis per inversionem quam graece ἀλληγορίαν vocamus interpretentur. Porro Abderum ⁸⁾ nuntiata Herculis morte quidam a Theseo interfectum esse ferunt. ⁹⁾ Denique alii veterum Diomedis sororem cui Abderae nomen erat, fundasse hoc oppidulum scripserunt. In his numerandi Solinus ¹⁰⁾ et Pomponius Mela ¹¹⁾, cujus haec sunt

libri Ἡρίμου) Ἡρακλέους ἐρώμενου, ὃν αἱ Διομήδους ἵπποι διασπάρσαντο, ὡς Ἑλλάνικος καὶ ἄλλοι φασίν. "Ἐφορος καὶ τὴν πόλιν Ἀβδήρων φησίν. [ἀφ' οὗ τὰ Ἀβδηρα; haec verba ad heroem spectare ratus editor uncis inclusit.] καὶ ἀπὸ τῶν εἰς ἃ οὐδετέρων εὐρίσκειται, ὡς Γάβαλα Γαβαλίτης. τοῦ Ἀβδηρίτης μέμνηται Εὐδοξος ἐν τετάρτῃ περιόδῳ καὶ Παυσανίας ἐκτῇ περιηγήσει καὶ Ἡρόδοτος ἐβδόμῃ καὶ πολλοῶν Ἑκαταίους τε καὶ πολλοί. πλείστοι δ' Ἀβδηρίται ὑπὸ τῶν πινακογράφων ἀναγράφονται, Νικαίνετος ἐποποιὸς κ. τ. λ.

7) Palaephatus de incredibilibus cap. 4: περὶ τῶν Διομήδους ἵππων φασίν, ὅτι ἀνθρώπους κατήσθιον. Τοῦτο δὲ γελοῖον. Τὸ γὰρ ζῶον τοῦτο κριθῆ καὶ γόρυψ ἦδεται μᾶλλον ἢ κρέασιν ἀνθρωπίνους. ἡ δὲ ἀλήθεια ἦδε. τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων ὄντων αὐτουργῶν καὶ τροφήν καὶ περιουσίαν πλείστην κεκτημένων, ἅτε τὴν γῆν ἐργαζομένων, ἵπποτροφεῖν τε ἐπελάβετο καὶ μέχρι τούτου ἵπποις ἦδετο, ἕως οὗ τὰ αὐτοῦ ἀπώλεσε, καὶ πάντα πωλῶν κατηνάλωσεν εἰς τὴν τῶν ἵππων τροφήν. οἱ οὖν φίλοι τοὺς ἵππους ἀνδροφάγους ὠνόμασαν. τοῦ γενομένου προήχθη ὁ μῦθος. Caeterum, quamvis fuerint qui in gemmis aliisque artis antiquae monumentis hujus fabulae vestigia deprehendisse sibi viderentur, nihil tamen ea de re dixerunt, quod omnibus probari queat. Vid. Winkelmann. Monum. ant. ined. p. 93 et Pierres gravées de Stosch. p. 280. Adde Roulez in Bull. de l'Académie de Bruxelles Tom. X. p. 3.

8) Ptolemaeus Hephaestion ap. Photium Cod. CXC p. 147, 6. 20 ed. Bekker. ὅτι Ἀβδηρος ὁ Ἡρακλέους ἐρώμενος τὰ περὶ τῆς πυρᾶς αὐτοῦ θησεῖ ἀναγγεῖλας ὑπὸ αὐτοῦ ἀναιρεῖται. Cf. p. 150 b. 32 ubi eum Patrocli fratrem fuisse ait.

9) Illud mirandum, quod etiam Hispaniae civitatem Abderam transiit Hercules (διελθὼν δὲ Ἀβδηραν εἰς Λιβύην ἦλθεν Apollodor. II, 5. 10.) Cf. Riclefs in Ersch. et Gruberi Encyclopaed.

10) Solinus Polyhist. cap. X: „Inde non procul urbs Abdera, quam Diomedis soror et condidit et a se sic vocavit, mox Democriti domus physici, ac si verum rimere, ideo nobilior.” Vid. Salmasii Exercitatio. Plinian. pag. 114.

11) Pomponius Mela lib. II cap. 2.

verba: „Turris, quam Diomedis vocant, signum fabulae remanet et urbs, quam soror ejus suo nomine nominavit Abdera.” Inter nummos Abderitarum apud Goltzium ¹²⁾ unus exstat, in quo mulieris caput cernitur addita inscriptione ΑΒΔΗΡΑΣ ΚΟΡΑΣ, quam Abderam virginem Diomedis sororem esse viri docti conjecerunt. Ex his Spanhemius ¹³⁾ ea re permotus ipsos Abderitas oppidi sui originem ac nomen ab hac Abdera, Diomedis sorore, repetiisse putavit. Neque vero multum fidei Goltzio habuerim, quem plurimos confinxisse nummos inter eruditae antiquitatis cultores et admiratores Graecarumque litterarum antistites hodie constat. ¹⁴⁾ Etenim si Philostrato ¹⁵⁾ fides, Abderitae Abderi memoriam certaminibus institutis quotannis celebrabant.

At si a fabulosa hac urbis origine discesseris, his posteriore tempore aut conditam aut certe ampliata et coloniis huc deductis auctam esse Abderam notum testatumque est. Quippe Clazomenii Olympiadis trigesimae primae anno altero rebus suis florentibus Timesio duce huc misere coloniam. ¹⁶⁾ Non dubitaverim cum Man-

12) Goltz. Graec. tab. 25. p. 9. cf. Raschii Lexic. rei num. Tom. I P. I p. 22.

13) Spanhemius Epist. ad Laurent. Begerum.

14) Jam Baelius Lexic. hist. et crit. voc. Abdère Adnot. D. sub fin. quodammodo dubitanter rem tangit: „On prétend, inquit, pouvoir prouver par les médailles, que les Abdérites aimaient mieux rapporter le nom de leur ville à Abdéra, soeur de Diomède qu'au mignon d'Hercule.” Excitat deinde Spanh. l. l.

15) Philostratus Imagin. II, 25 p. 94 ed. Jacobi: ὁ δὲ — πόλιν τε τῆ Ἀβδήρων ἀνίστησιν, ἣν ἀπ' αὐτοῦ καλοῦμεν· καὶ ἀγῶν τῆ Ἀβδήρων κείσεται· ἀγωνιεύται δ' ἐν αὐτῇ πυγμῆν καὶ παγκράτιον καὶ πάλην καὶ τὰ ἐναγώνια πάντα πλὴν ἵππων.

16) Vid. Vossium ad Pompon. Mel. II, 2 et Salmas. Plin. Exercit. in Solin Polyhist. cap. X. pag. 114 ed. Traject. Solinus l. c.: „Hanc Abderam Ol. XXXI senio collapsam Clazomenii ex Asia ad majorem faciem restitutam, obliterated quae praecesserant, nomini suo vindicantur.” Sed Clazomenii non videntur suo nomini vindicasse urbem

nerto ¹⁷⁾ hunc Timesium verum urbis parentem habere, quem Herodotus ait *κτίσαι τὴν πόλιν*, dumne diceret, Scymnum qui oppidi primordia ad Abderum refert, confudisse Timesium et Abderum. Nimirum in Graecorum historia nihil frequentius, quam duplex urbium origo, fabulosa altera, altera certis rerum gestarum monumentis nixa omnique historiae luce collustrata, adeo ut qui utramque conciliare inter se velit, saepenumero in errorem rapiatur necesse sit. Proinde Timesium urbis auctorem putantes de conciliandis cum historia fabulis cogitare supersedeamus. Refert porro Herodotus, nullum inde fructum cepisse Timesium, sed a Thracibus esse expulsum, quamquam addit, Teios Abdera incolentes divino eum honore ut heroem prosequi. Teii enim, ut paulo ante Herodotus ¹⁸⁾ dixerat, simulatque urbem suam per aggerem ab Harpago Cyri satrape captam viderunt, omnes vasis collectis et conscensis navibus in Thraciam trajecerunt ibique denuo constituerunt Abderam. ¹⁹⁾ Teio-

illam, quae postea Teiorum colonia facta est. Quamobrem sunt qui verisimile esse dicant Timesium sua sponte potius suscepto itinere quam a civibus missum, in Thraciam se contulisse, praesertim quum Timesias ille, de quo Plutarchus reip. ger. praec. c. 15 p. 812 et Aelian. var. hist. XII, 19 legendi, quem non diversum ab hoc Timesio statuimus, civium suorum invidiam effugere cupiens accepto oraculo patriam reliquisse feratur. Apud Plutarchum enim de amic. mult. p. 96 B. haec leguntur: *ὥσπερ οὖν ὁ τῶ Τιμησία δοθεὶς χρησμὸς περὶ τῆς ἀποικίας προσηγόρευσε· σμῆνα μελισσῶν τάχα τοι καὶ σφῆκες ἔσονται.*

In tempore definiendo sequimur Eusebium Canon. Chron. pag. 157 ed. Scalig., licet interpretes Armenius T. II p. 106 ed. Aucher. (p. 185 ed. min.) Olymp. XXXII, 1 rem, de qua locuti sumus, accidisse dicat.

17) Mannert. Geogr. Graec. et Rom. Tom. VII pag. 215.

18) Herodotus I, 168: *παραπλήσια δὲ τούτοισι καὶ Τηίοι ἐποίησαν· ἐπεὶ τε γὰρ σφρων εἶλε χώματι τὸ τεῖχος Ἄρπαγος, ἐσβάντες πάντες ἐς τὰ πλοῖα οἴχοντο πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηάκτις, καὶ ἐνθαῦτα ἔκτισαν πόλιν Ἀβδῆρα· τὴν πρότερος τούτων Κλαζομένιος Τιμησίας κτίσας οὐκ ἀπόνητο, ἀλλ' ὑπὸ Θρηάκιων ἐξελαθεὶς τιμᾶς νῦν ὑπὸ Τηίων τῶν ἐν Ἀβδῆροισι ὡς ἥρωος ἔχει.*

19) Cf. Scymnus Chius vers. 669.

rum colonia facta est Abdera centum et duodecim annis post Clazomeniorum adventum, hoc est Olymp. LIX. anno 1. vel 2. ²⁰⁾ Quod Tiedemannus ²¹⁾ nescio quem auctorem secutus ait, Abderam bello cum Cyro gesto incolis orbatam fuisse, aperte falsum est. Neque enim unquam Cyrus in Thracia aut ipse fuit aut exercitum Abderam misit, ut ex Herodoti Misis cognoscimus, etsi postea primum a Megabazo, deinde a Mardonio non solum Thraciam, sed omnem tractum usque ad Thesaliam in Persarum regis potestatem redactum esse historiae pater prodit. Quo factum est, ut Abderitae cum reliquis istarum regionum incolis in Persarum ditionem concederent. ²²⁾ In hoc autem quod statim subjicit Tiedemannus assentior conjicienti, Teiorum colorum adventu apud Abderitas studia doctrinae coli coepisse. Namque, ut hoc ejus conjecturae, quam rationibus firmare noluit, firmamentum addam, mellitissimus Lyricorum Anacreon aliquam vitae partem hic transegit. Videtur autem, posteaquam Athenis, deinde apud Polycratem Samium, tum rursus in patria Teo fuerat, orta Histiaei seditione Olymp. 71 denuo relicta patria, apud

20) De temporum ratione consulendi Vossius ad Pomp. Mel. l. c. Salmas. Plin. Exercit. l. l. Schultz. App. ad Ann. rer. Graec. Spec. II, Hafn. 1837. 4, p. 32 seqq.

21) Tiedemannus de ratione et natura philos. contemplativae Tom. I p. 263.

22) Herodotus VI, 4 τὰ γὰρ ἐν τῷ Μακεδόνων ἔθνεσιν πάντα σφί τῆν ἡδὴ ὑποχείρια γεγονότα. Id. VI, 46 δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρείος πρῶτα μὲν Θασίους διαβληθέντας ὑπὸ τῶν ἀστυγεϊτόνων, ὡς ἀπόστασιν μηχανοίετο, πέμψας ἄγγελον ἐκέλευε σφεας τὸ τεῖχος περιαιρέειν καὶ τὰς νέας εἰς Ἀβδηρα κομίζειν. Id. VII, 108 Ξέρξης δὲ ἐκ τοῦ Δορίσκου ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· τοὺς δὲ αἰεὶ γινομένους ἐμποδῶν συστρατεύεσθαι ἠνάγκαζε. ἐδεδοῦλωτο γάρ, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, ἡ μέχρι Θεσσαλίας πᾶσα καὶ ἡ βασιλεῖ δασμοφόρος, Μεγαβάζου τε καταστρεφάμενου καὶ ὕστερον Μαρδονίου.

Teios Abderitanos consentisse. At fortasse jam Olymp. 59, 2 cum caeteris Teiis, quo tempore admodum juvenis fuisse putandus est, Abderam demigravit. Eo enim tempore jam vixisse eum Strabo²³⁾ testatur his verbis: καὶ ἡ Τέως δὲ ἐπὶ Χερῆρονήσῳ ἱδρύεται, λιμένα ἔχουσα· ἐνθὲν δ' ἐστὶν Ἀνακρέων ὁ μελοποιός, ἐφ' οὗ Τήϊοι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες, εἰς Ἀβδηρα ἀπέκησαν, Θρακίαν πόλιν, οὗ φέροντες τὴν τῶν Περσῶν ὕβριν· ἀφ' οὗ καὶ τοῦτ' εἴρηται: Ἀβδηρα, καλὴ Τητίων ἀποικίη. Πάλιν δ' ἐπανήλθόν τινες αὐτῶν χρόνῳ ὕστερον. Apud Suidam v. Τέω haec solum leguntur: Ἀνακρέων Τητίος, λυρικὸς ὁ μελοποιός, διὰ τὴν Ἰστιαίου ἐπανάστασιν ἐκπεσὼν Τέω ᾤκησεν Ἀβδηρα ἐν Θράκῃ. Utcunque est, non dubitamus quin Anacreontis sit quod ei tribui-

23) Strabo lib. XIV. pag. 644 ed. Cas. (p. 110 ed. Kramer, p. 898 ed. Meinek.) Qui hic exstat versus Ἀβδηρα καλὴ Τητίων ἀποικία, in eo cum productio adjectivi καλός ionici poetae, ipsius fortasse Anacreontis versum esse evincat, ultimae voci item ionicam formam restituendam esse Meinek. p. 221 vidit. Caeterum nequaquam hunc versum pro proverbio accipimus cum Salmasio Exercit. Plin. ad Solin. p. 160 E. Isaac. Vossio ad Pômpon. Mel. l. c., Erasmo in Adag. Chiliad. p. 616 seqq. Sylloges proverbiorum Francofurtanae. Vadianus apud Erasmus existimat convenire hoc dictum, ubi quis fortunam tenuem, sed cum libertate conjunctam anteponit amplis opibus, sed obnoxiiis servituti. Ipse autem Erasmus, cujus explicationem probavit Forcellinus in Lexico V. Abdera sic interpretatur: „hoc aenigmate proverbiali significamus, non deesse, quo confugiamus, si quis praeter modum pergat esse molestus.” Repudiata igitur utraque interpretatione ne Vossio quidem assentimur opinanti Teios cognita ubertate et amoenitate soli Abderitici hanc suam coloniam pulchrae nomine ornassee, posthac vero intellecta prava in hoc tractu aëris et pascuorum natura ironice dictum esse: „Abdera pulchra Teiorum colonia.” Idem Vossius ad soli ubertatem Abderitarum nummos quosdam rettulit. Horum nonnulli quidem Cererem ostendunt, alii vero neququam in Jovis frumentarii honorem, quemadmodum Vossio visum, cusi sunt. Perperam enim inscriptionem ionicam quasi dorica sit sic exponit: „a λήϊον sive λάϊον nomen habet Ζεὺς λάϊος, idemque est plane atque ἐπιχάρπιος Ζεὺς.” Quis autem credat, hunc esse sensum verborum ΕΠΙ ΔΙΟΣ ΛΑΙΟΥ quae in nummo leguntur. Immo ut ab ὀδός formatur ὄδιος, quod est Mercurii epitheton, quia in viis statuebatur ad semitas monstrandas: ita a λάός apud Abderitas Jupiter λάϊος i. e. λαοσσός dici potuit.

tur epigramma ad Agathonis Abderitae gloriose pro patria mortui virtutem celebrandam compositum: ²⁴⁾

Ἀβδῆρων προθανόντα τὸν αἰνοβίην Ἀγάθωνα

πᾶσ' ἐπὶ πυρκαϊῆς ἤδ' ἐβόησε πόλις.

Οὕτινα γὰρ τοιόνδε νέων ὁ φιλαίματος Ἄρης

ἠνάρισε στουγερῆς ἐν στροφάλιγγι μάχης.

Quum igitur Teii universi Abderam habitatum concessissent, non mirandum Hecataeum a Strabone ²⁵⁾ vocari Teium, qui alias dicitur Abderita.

Itaque noli credere Heckero in Schneidewini Philol. vol. V. p. 429 in verbis Strabonianis γέγονε δὲ καὶ συγγραφεὺς Ἐκαταῖος ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως nomen ἘΚΑΤΑΙΟC in ΚΥΘΙΝΟC mutandum esse censenti. Idem accidit Protagorae, qui quum ab aliis Abderita appelletur, Teius nominatur ab Eupolide ²⁶⁾ apud Diogenem Laertium IX, 50. Cf. Meinekii Fragm. Com. graec. vol. II. p. 490. Sed ut redeam ad id quod supra dixi, Abderitas sub Persarum imperium ditionemque cecidisse: Herodotus ²⁷⁾ testatur, Abderitas Xerxi venienti coenam praebere iussos esse, eundem autem Xerxem in Asiam revertentem Abderam venisse et hospitii foedus cum incolis pepigisse

24) Anthol. Pal. VII, 226. Poët. Lyr. pag. 796 ed. Bergk. cf. Suidas v. αἰνοβίαν.

25) Strabo l. c. de Teo urbe loquens γέγονε, inquit, δὲ καὶ συγγραφεὺς Ἐκαταῖος ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως.

26) Eupolis l. c. ἐνδοθι μὲν ἐστὶ Πρωταγόρας ὁ Τηῖος. Suidas v. Πρωταγόρας, Ἀβδηρίτης — τινὲς δὲ καὶ Τηῖον αὐτὸν ἔγραψαν. Eadem verba iterantur ab Eudocia in Villoison. Anecd. Gr. Tom. I. p. 356. Cf. Steph. Byz. s. v. Ἀβδηρα et Τέως et Joann. Frei Quaest. Prot. p. 2 seqq.

27) Herodotus lib. VII, 109, 119 — 120 VIII, 120 φαίνεται γὰρ Ξέρξης ἐν τῇ ὀπίσω κοιμῶν ἀπικόμενος εἰς Ἀβδηρα καὶ ξεινίην τέ σφι συνθέμενος καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς ἀκινάκη τε χρυσέην καὶ τιγρὴν χρυσοπάστω, καὶ, ὡς αὐτοὶ λέγουσι Ἀβδηρίται, λέγοντες ἔμοιγε οὐδαμῶς πιστά, πρῶτον ἐλύσατο τὴν ζώνην φεύγων ἐξ Ἀθηνέων ὀπίσω, ὡς ἐν ἀδείῃ ἔων.

atque acinace aureo eos ac tiara auro intertexta donasse. Quam rem sequentis aetatis scriptores mirum in modum auxerunt atque exaggerarunt. Etenim Philostratus de sophistis lib. 1 p. 494 auctor est, ditissimum fuisse Protagorae patrem, ita ut Xerxem natale solum repetentem hospitio excipere potuerit, qui ut regio illum munere donaret, magos nonnullos ei reliquerit, qui filium sapientiae mysteriis initiarent. Quod si verum est, quis credat quod alii veterum produnt, filium ejus fuisse bajulum? ²⁸⁾ At nihil veri in hac narratione est, quae a Valerio Maximo lib. VIII cap. 7 sic immutatur, ut Democriti pater quum ditissimus esset Xerxis exercitui epulum dedisse ex facili perhibeatur. ²⁹⁾ Adde quod Diogenes Laer-

28) Quod antiquorum nonnulli fabulantur, Protagoram bajulum prius fuisse, sed a Democrito, qui ejus in lignis artificiose colligandis, quo commodius portari possent, sollertiam admiratus sit, dignum esse habitum qui ipsius discipulus esset: hoc, licet a Gellio Noctib. Att. V, 3 amplificatum, ab ipso Epicuro, teste Diogene IV, 33 perscriptum et ab Athenaeo VIII, 50 memoratum, tamen adeo fidem excedit, ut prorsus confictum cum plerisque viris doctis existimem. Nam Aristoteles nescit illam Protagorae sub Democrito magistro institutionem, etsi de culcittella (τύλη) [in libro deperdito *περὶ παιδείας* teste Diog. Laërt. lib. IX, 53] loquens bajulis commodissima, qua humeris imposita ad onera portanda magis valerent, cujus inventorem ferebant Protagoram. Hinc originem duxisse fabulam illam si statuamus, haud scio an rem acu tetigerimus. Si enim Aristoteles quidquam de hac Protagorae fortuna audivisset, non dubito, quin memoraturus fuerit, Democritum fecisse illum ex bajulo philosophiae studiosum. Huc accedit, quod Plato in Protagora p. 317. c. ed. Steph. sophistam cognominem multo ante Socratem natum esse sumit. Quocum congruit, quod Aristoteles apud Ciceronem in Bruto cap. 12 ait, Corace et Tisia qui paulo post exactos a Syracusanis et Agrigentensibus tyrannos (Ol. 78 et 79) florebant antiquiorem esse Protagoram. Denique Apollodorus apud Diog. Laërt. IX, 36 testificatur, circa Ol. 84 maximo flore conspicuum fuisse Protagoram. Itaque si Democritus Ol. 80, 1 in lucem editus est, atque ii quos nuncupavi auctores fidem merentur, fieri non potuit, ut ille Democriti discipulus esset.

29) Valerius Maximus lib. VIII cap. 7: Democritus quum divitiis censi posset, quae tantae fuerunt, ut pater ejus Xerxis exercitui epulum dare ex facili potuerit etc.

tius ³⁰⁾ affirmat, Xerxem a Democriti patre hospitio exceptum esse Herodotumque auctorem citat, in cujus libris hujus rei nec vola nec vestigium est. Quocirca jure ista narratio suspecta videri debet. Quum autem aliud sit, Xerxem hospitio excipere, aliud universo ejus exercitui epulum dare, a Diogene, quoniam ea qua utitur auctoritas nulla est, rem cujus incertus rumor ad posteros manasset, paulo minus quam a Valerio exornatam esse putamus.

Idem Diogenes ³¹⁾ l. l. observat Xerxem, quum a Democriti patre hospitio exceptus esset, magos ei reliquisse, a quibus Democritus puer theologiam didicerit. Quo quid magis dici potest a vero abhorrens? Si enim Xerxes magos apud Abderitas reliquisset, hi pro eo quod Graeci Persas odio persequabantur, statim post regis profectionem necati essent. Porro nihil est in philosophia Democriti, quod magorum discipulum prodat. Denique ne temporum quidem rationes conveniunt. Quippe Democritum viginti annis post Xerxis in Graeciam adventum natum esse hodie constat. ³²⁾ Itaque quo tem-

30) Diog. Laërt. IX, 34 ἡνίκα ἐξενίσθη (ὁ Ξέρξης) παρ' αὐτοῦ — καθά φησι καὶ Ἡρόδοτος.

31) Diog. Laërt. l. l. οὗτος (ὁ Δημόκριτος) μάγων τινῶν διήκουσε καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως ἐπιστάτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ καταλιπόντος — παρ' ὧν τὰ τε περὶ θεολογίας καὶ ἀστρολογίας ἔμαθεν ἔτι παῖς ὢν.

32) Democritus ipse apud Diog. Laërt. IX, 41 ait se juvenem fuisse eo tempore quo senex vixerit Anaxagoras, quadraginta annis illo minorem (γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις [ὡς αὐτὸς φησιν ἐν τῷ μικρῷ Διακώσμῳ] νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα.) Quocum congruit Apollodorus qui Diogene (IX, 41) teste in Chronicis tradiderat, Democritum octogesima Olympiade esse natum (γεγονοὶ δ' ἂν [ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς] κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ὀλυμπιάδα.) Praeterea Diogenes II, 7 auctor est fuisse Anaxagoram, quum Xerxes in Graeciam veniret, hoc est Ol. 75, 1 viginti annorum adolescentem (λέγεται δὲ κατὰ τὴν τοῦ Ξέρξου διάβασιν εἰκοσὶν ἐτῶν εἶναι, βεβιωκέναι δὲ ἑβδομήκοντα ἔτη).

pore citerioris aevi nugatores magos apud Democriti patrem a Xerxe relictos fingunt ipse Democritus nondum inter vivos fuit. Sed in his tantis Graeciae calamitatibus tamen faceti homines apud Abderitas non defuerunt. Testis Herodotus ³³⁾ qui Megacreontis dictum rettulit, narrans eum Abderitis snasisse, ut universi, mares pariter ac feminae delubra sua adirent suppliciterque sedentes a diis precarentur, ut posthac dimidium futurorum malorum a se propulsarent: nam de praeteritis magnam se gratiam illis habere, quod rex Xerxes non bis quotidie cibum capere consuesset. Fore enim, ut Abderitae, si juberentur etiam prandium simile coenae instruere aut non praestolarentur Xerxem advenientem aut praestolati pessime inter omnes homines affligerentur. Caeterum vix dubium est, superatis Persis Abderitas cum caeteris Graecis a barbarorum jugo liberatos esse, id quod fortasse eo valuit, ut nonnulli majorem patriam repeterent, ³⁴⁾ atque ut Teii et Abderitae nummis eodem modo signatis uterentur. Siquidem in utriusque civitatis nummis eadem signa conspiciuntur, in adversa parte Apollo sagittam manu tenens, in aversa gryps. ³⁵⁾ Haec signa ad Apollinis templum in Abderitarum agro apud Derae-

33) Herodotus VII, 120 ἐνθα δὴ Μεγακρέοντος, ἀνδρὸς Ἀβδηρίτῃω, ἔπος εὖ εἰρημένον ἐγένετο, ὃς συνεβούλευσε Ἀβδηρίτῃσι, πανδημίαι αὐτοὺς καὶ γυναῖκας, ἐλθόντας εἰς τὰ σφέτερα Ἰρά, ἕσθαι ἱκέτας τῶν θεῶν, παραितεομένους καὶ τὸ λοιπὸν σφι ἀπαμύνειν τῶν ἐπιόντων κακῶν τὰ ἡμίσεα, τῶν τε παροισχομένων ἔχειν σφι μεγάλην χάριν, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης οὐδὲς ἐκάστης ἡμέρης ἐνόμισε σίτον αἰρέεσθαι· παρέχειν γὰρ ἂν Ἀβδηρίτῃσι, εἰ καὶ ἄριστον προεῖρητο ὁμοῖα τῷ δεῖπνῳ παρασκευάζειν, ἢ μὴ ὑπομένειν Ξέρξεα ἐπιόντα, ἢ καταμείναντας κάκιστα πάντων ἀνθρώπων ἐκτριβῆναι.

34) Strabo XIV l. c. πάλιν δ' ἐπανῆλθον αὐτῶν τινες χρόνῳ ὕστερον. Mansisse autem in metropoli incolas ex Herodoti lib. VI, 8 patet.

35) Eckhel. Doctr. Numm. II. p. 21 et 562. Pellerin Recueil. T. I. p. 191. —

nos ³⁶⁾ propter oraculum religiosissime cultum spectare existimavit Othofredus Muellerus. ³⁷⁾ De Abderitarum civitate in Odrysarum quidem imperii margine posita, ³⁸⁾ sed Atheniensibus foedere juncta paucissima in vetustis monumentis dicuntur. Initio belli Peloponnesiaci Nymphodorum, Pythei filium, Abderitam, cujus sororem Sitalces, Odrysarum rex, in matrimonium duxerat, virum qui magna auctoritate apud ipsum valebat, Athenienses, licet eum prius hostem esse judicassent, tamen hospitem publice fecerunt eumque arcessiverunt, quod ejus opera Sitalcen sibi societate adjungere cuperent. ³⁹⁾ Quae res postea eam vim habuit, ut nuntii a Lacedaemoniis in Asiam ad Persarum regem missi prodiiti a Sitalce et a Nymphodoro juxta Bisanthen excepti in Atticam abducerentur, ubi ab Atheniensibus interfecti sunt. ⁴⁰⁾ Porro Abderitas inter Atheniensium socios fuisse tributumque mille vel mille quingentarum drachmarum pependisse e sociorum catalogis nuper inventis intelligitur. ⁴¹⁾ Sed

36) Tzetzes ad Lycophr. 440: Δηραίνου κίνες, οἱ μάντιες, οἱ γνήσιοι, οἱ ἐθαδές τοῦ ἐν Δηραίνοις τόπου Ἀβδήρων, τιμώμενοι Ἀπόλλωνα, οὗ μνημονεύει καὶ Πίνδαρος ἐν Παιῶσιν.

37) Dor. Tom. I. pag. 223.

38) Thucyd. II, 97 ἐγένετο δὲ ἡ Ὀδρυσῶν μέγεθος ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθήκουσα, ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς τὸν Εὐξεινον πόντον, τὸν μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ. Diod. Sic. XII, 50: ἡ μὲν γὰρ παραθαλάττιος αὐτῆς ἀπὸ τῆς Ἀβδηριτῶν χώρας τὴν ἀρχὴν ἔχουσα κ. τ. λ.

39) Thuc. II, 29 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει Νυμφόδαρον τὸν Πύθειω, ἄνδρα Ἀβδηρίτην, οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλκης, δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα, οἱ Ἀθηναῖοι, πρότερον πολέμιον νομίζοντες, πρόξενον ἐποίησαντο καὶ μετεπέμψαντο βουλόμενοι Σιτάλκην σφίσι τὸν Ἰγέρω Θρακῶν βασιλέα ξύμμαχον γενέσθαι.

40) Herodot. VII, 137 οἱ γὰρ πεμφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἄγγελοι ἐς τὴν Ἀσίην, προδοθέντες δὲ ὑπὸ Σιτάλκω τοῦ Ἰγέρω, Θρηκῶν βασιλέως, καὶ Νυμφοδάρου τοῦ Πύθειω, ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω, ἤλωσαν κατὰ Βισάνθην τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ ἀπαχθέντες ἐς τὴν Ἀττικὴν ἀπέθανον ὑπὸ Ἀθηναίων.

41) Rangabé antiq. Hellen. T. 1 p. 289. Aug. Boeckh. Staatshaushaltung Tom. II p. 665.

victis bello Atheniensibus cives Abderitanos repudiata Atticorum societate sui juris esse coepisse cum per se patet, tum vero probabiliter ex hoc concluditur, quod legatos ad Agidem, Archidami filium, Spartanorum regem, Lacedaemonem miserunt. ⁴²⁾ Nec tamen diu in hoc rerum statu potentissima etiam tum Thraciae civitas mansit, quam Thrasybulus Ol XCIII, 1 vel 408 ante Chr. n. foederatis Atheniensium civitatibus rursus adjecit. ⁴³⁾ Floruisse autem opibus illo tempore Abdera vel ex hoc cogendum, quod Abderitae Democrito ex itineribus reduci quum re familiari peregrinando consumpta in maxima egestate apud Damasten fratrem viveret recitato publice magno quem composuerat Diacosmo quingentorum vel ut alii dicunt centum talentorum praemium dederant. Quum enim lex apud Abderitas esset, qua sanciebatur, ut qui patrimonium dilapidasset, indignus sepultura in patriae finibus haberetur: Democritum Antisthenes perhibet, ne ab invidis et calumniatoribus ad rationem reddendam in jus vocaretur, legisse palmarium illum, cujus mentionem fecimus, librum. ⁴⁴⁾ Haec vero ipsa lex testimonio est, Abderitarum rempubli-

42) Plutarch. apophth. Lac. p. 215: πρὸς δὲ τὸν ἐκ τῶν Ἀβδηρων πρεσβευτήν, ὅτε κατεπαύσατο πολλὰ εἰπὼν, ἐρωτῶντα, τί τοῖς πολίταις ἀπαγγελίη, ὅτι, ἔφη, ὅσον σὺ χρόνον λέγειν ἐγχεῖς, τοσοῦτον ἐγὼ σιωπῶν ἤκουον.

43) Diodorus XIII, 72 μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Ἀβδηρα, προσηγάγετο πᾶσιν ἐν ταῖς δυνατωτάταις τότε τῶν ἐπὶ Θράκης οὖσαν.

44) Diog. Laërt IX, 39 ἐλθόντα δὲ φησιν (ὁ Ἀντισθένης) αὐτὸν ἐκ τῆς ἀποδημίας ταπεινότητα διάγειν ἅτε πᾶσαν τὴν οὐσίαν καταναλωκόμενος· πρέφασθαι τε διὰ τὴν ἀπορίαν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Δαμάστου — νόμου δὲ ὄντος τὸν ἀναλώσαντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν μὴ ἀξιούσθαι ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι, φησὶν ὁ Ἀντισθένης συνέτα, μὴ ὑπεύθυνος γενεθλείῃ πρὸς τινῶν φθονούτων καὶ συκοφαντούντων, ἀναγνῶναι αὐτοῖς τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃς ἀπάντων τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων προέχει· καὶ πεντακοσίοις ταλάντοις τιμηθῆναι, μὴ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χαλκαῖς εἰκόσι. Id. IX, 40 ὁ δὲ Δημήτριος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ φησιν ἀναγνῶναι τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃν μόνον ἑκατὸν ταλάντων τιμηθῆναι.

cam optimis temperatam fuisse et institutis et legibus. Abderitarum coloniam unam nominat Stephanus Bergepolin. ⁴⁵⁾)

At Ol. CI, 1 accidit, ut barbarorum incursu universa prope Abderitarum respublica, quae usque ad illam aetatem summo flore conspicua fuerat, periret. Etenim Diodorus narrat, Triballos frumentorum inopia laborantes et ex aliena sibi terra victum comparaturos Thraciam finitimam petivisse et Abderitarum regionem sine metu populatos magnaue onustos praeda superbe et inordinate pedem retulisse. ⁴⁶⁾) Tum Abderitas facto in redeuntes impetu supra duo hostium millia occidisse. Mox barbaros ulciscendi cupiditate flagrantes iterum agrum Abderiticum vastasse. Quod ubi evenit, Abderitae a vicinis Thracibus adjuti pugnam commiserunt. Quae quum esset acerrima, Abderitae subito a sociis proditi hostiumque multitudine circumventi ad unum omnes caesi sunt. Quod nisi Chabrias navali apud Naxum victoria paullo ante reportata clarus subito Abderitis auxilio venisset, actum erat de eorum urbe. Hic igitur inter ipsos eorumque hostes pacem et foedus conciliavit praesidioque in urbe locato discessit. ⁴⁷⁾) Postquam autem Graeci Ol. CII, 1 vel

45) Steph. Byz. Βεργέπολις, Ἀβδηριτῶν. τὸ ἐθνικὸν Βεργεπολίτης.

46) Diodorus Siculus XV, 36: ἐπὶ δὲ τούτων ἐν τῇ Θράκῃ Τριβαλλοὶ σιτοδεία πιεζόμενοι πανδημει στρατείαν ἐποίησαντο, πρὸς τὴν ὑπερῖον χώραν, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ τῆς ἀλλοτρίας γῆς ἐπορίζοντο. Ὅντες δὲ πλείους τῶν τρισμυρίων ἐπῆλθον τὴν τε ἕμωρον Θράκην, καὶ τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν χώραν ἐπόρθησαν ἀδεῶς, πολλῆς δὲ ὠφελείας κυριεύσαντες, καταπεφρονηκότως καὶ ἀτάκτως τὴν ἐπάνοδον ἐποιοῦντο κ. τ. λ. Cf. Aeneas Tactic. c. 15 qui a Triballis non solum Abderitas, sed etiam socios eorum in insidias inductos interfectos esse prodit.

47) Schol. Aristid. Panath. T. III. p. 275 Dind: Ἀβδηρίταις ἐβοήθησε Χαβρίας ἐν Θράκῃ πολεμουμένοις ὑπὸ Μαρωνιτῶν καὶ Τριβαλλῶν, ὧν ἦρχε Χάλης, καὶ διαλλάξας τοὺς αὐτῶν βασιλεῖς ἀλλήλοις καὶ φίλους καὶ συμμάχους ἀμφοτέροισι Ἀθηναίοις ἐποίησε. Cf. p. 282 ὅτι Ἀβδηρίτας καὶ Μαρωνίτας πολεμοῦντας ἀλλήλοις Χαβρίας διήλλαξεν.

371 a. Chr. n. pace facta singulas civitates in libertatem vindicare praesidiaque ex oppidis deducere statuerunt, Abderitas etiam liquet denuo sui juris esse coepisse. ⁴⁸⁾)

Duodetriginta annis interjectis quum Athenienses cum Philippo pace composita effecissent, ut Graecorum coloniae in Thracia sitae hosti exponerentur, Abderitae Ol. CIX, 2 vel 343 a. Chr. societate Macedonum regi juncti sunt. ⁴⁹⁾) Eo tempore attritis jam opibus exiguum oppidulum erat Abdera, quod e loco quodam orationis de foedere cum Alexandro p. 218, 10 ed. Steph. quam alii Demostheni, alii Hyperidi tribuunt, abunde patet. ⁵⁰⁾) Mirum vero quod circa Ol. CXVII contigisse fertur.

Rem paulo aliter se habere, certe reges non fuisse apud Abderitas, viri docti viderunt. Cf. Rehdantz de Iphicrat. p. 63. Caeterum ipse Diodorus in hoc fallitur quod Chabriam, octodecim annis post mortuum, eodem fere tempore quo servavit Abderam, interfectum esse scribit.

48) Xenoph. Hellen. VI, 3. 18 Δοξάντων δὲ τούτων καλῶς εἶπεῖν, ἐψηφίσαντο καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, δέχεσθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾗ τοὺς τε ἄρμοστὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τὰ τε στρατόπεδα διαλύειν, καὶ τὰ ναυτικά, καὶ τὰ πεζικά, τὰς τε πόλεις αὐτονόμους ἔσθιν. Ἐὶ δὲ τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ, τὸν μὲν βουλόμενον βοηθεῖν ταῖς ἀδικουμέναις πόλεσι· τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ μὴ εἶναι ἔνορκον, συμμαχεῖν τοῖς ἀδικουμένοις. Diod. Sic. XV, 38 συνέθεντο πάντες τὴν εἰρήνην, ὥστε πάσας τὰς πόλεις αὐτονόμους καὶ ἀφρουρήτους εἶναι· καὶ κατέστησαν οἱ Ἕλληγες ἐξαγωγεῖς, οἱ κατὰ πόλιν ἐκάστην ἐπελθόντες ἐξήγαγον ἀπάσας τὰς φρουράς.

49) Polyæn. Strategg. IV, 2. 22: Φίλιππος τὴν Ἀβδηριτῶν καὶ Μαρωνιτῶν καταλαβὼν ἐπανήγει. Diodor. XVI, 71: Φίλιππος τὰς ἐπὶ Θράκη πόλεις Ἑλληνίδας εἰς εὐνοίαν προσκαλεσάμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Θράκην . . . διόπερ αἱ τῶν Ἑλλήνων πόλεις ἀπολυθεῖσαι τῶν φόβων εἰς τὴν συμμαχίαν τοῦ Φιλίππου προθυμώτατα συνέστησαν.

50) De foed. c. Alex. p. 218, 10 ed. Steph. ἀλλ' εὐτυχῶσιν, (οἱ Μακεδόνες) ὅτι ἐναποχρῶνται τῇ ὑμετέρᾳ ῥαθυμίᾳ τῇ οὐδὲ τῶν δικαίων ἀπολαύειν προαιρουμένη. ὃ καὶ ὑβριστικώτατον συμβέβηκεν, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληγες καὶ βάρβαροι ἅπαντες τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν φοβοῦνται, οὗτοι δ' οἱ νεόπλοτοι μόνοι καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν ἀναγκάζουσι, τὰ μὲν πείθοντες τὰ δὲ βιαζόμενα, ὥσπερ ἐν Ἀβδηρίταις ἢ Μαρωνιταῖς, ἀλλ' οὐκ ἐν Ἀθηναίοις πολιτευόμενοι (i. e. tanquam inter Abderitas aut Maronitas [parvorum oppidorum incolas, quos impune ex libidine tractare atque injuriis afficere licet]: non vero ut inter Athenienses rempublicam administrantes). Apparet hic Abderitarum dementiae, cujus Hier. Wolfius et Reiskius mentionem injiciunt, nullum esse vestigium.

Etenim Justinus XV, 2 ait: Cassandrum ab Apollonia redeuntem incidisse in Abderitas, qui propter ranarum muriumque multitudinem relicto patriae solo sedes quae- rebant. Veritum autem ne Macedoniam occuparent, facta pactione in societatem eos recepisse agrosque iis ultimos Macedoniae assignasse. Verum quoniam Abderitae, quo- rum concussae essent opes, Cassandro metum injicere non poterant ac postea etiam idem oppidulum incolebant, probabile est, quod jam alii⁵¹⁾ conjecerunt, aut libra- rios hic peccasse, aut ipsum scriptorem memoriae lapsu Abderitas memorasse pro Autariatis, Illyrica gente,⁵²⁾ de qua similia alii rerum pronuntiatores tradiderunt.⁵³⁾

51) C. Fr. Hermannus in Commentariis rerum Abderiticarum.

52) Scylax p. 19 Gronov. Strabo. VII p. 489 Αὐταριάται μὲν οὖν τὸ μέγιστον καὶ ἄριστον τῶν Ἰλλυριῶν ἔθνος ὑπῆρξεν κ. τ. λ. Stephanus Byzantius Αὐταριάται, ἔθνος Θεσπρωτικόν. Χάραξ ἐν ἐβδόμῃ χρονικῶν καὶ Φαβιωρῖνος ἐν παντοδαπαῖς καὶ Ἐρατοσθένης.

53) Diodor. III, 30 τοὺς δὲ καλουμένους Αὐταριάτας βάρτραχοι τὴν ἀρχέγονον σύστασιν ἐν τοῖς νέφεσι λαμβάνοντες καὶ πίπτοντες ἀντὶ τῆς συνήθους ψεκᾶδος ἐβιάσαντο τὰς πατρίδας καταλιπεῖν καὶ καταφυ- γεῖν εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ἐν ᾧ νῦν καθίδρυνται. Id. XX, 19 Κάσσαν- δρος μὲν βοηθήσας Αὐτολέοντι τῷ τῶν Παιόνων βασιλεῖ διαπολεμοῦντι πρὸς Αὐταριάτας, τοῦτον μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρύσατο, τοὺς δὲ Αὐ- ταριάτας, σὺν τοῖς ἀκολουθοῦσι παισὶ καὶ γυναῖξιν, ὄντας εἰς διαμυρίους, κατώκισε παρὰ τὸ καλούμενον Ὀρβηλὸν ὄρος. Cf. Agatharchides ap. Phot. bibl. 250 p. 453. Aelian. Hist. Anim. XVII, 41 βάρτραχοι δὲ ἡμιτελεῖς πολλοὶ πεσόντες ἐξ ἀέρος Αὐτωριάτας Ἰνδῶν μετώκισαν εἰς χῶρον ἕτερον. Pro Ἰνδῶν quod ferri non posse jam vidit Casaubonus ad Strabonis l. c. conjecit ἡθῶν C. Fr. Hermannus in Commentariis l. c. coll. Periz. ad Aelian. v. H. XIV, 30; Schütz. ad Aesch. Suppl. v. 64; Ast. ad Plat. de Legg. p. 52 Mihi videtur legendum Ἰλλυριῶν [ἔθνος] ut apud Strabonem. Aliter judicandum de Appian. III. c. 4 p. 833 ed. Schw.: Αὐταριάτας δὲ καὶ ἐκ Θεσπρωτίας Ἀπόλλωνος εἰς ἔσχατον κακὸν περιελθεῖν. Μολιστόμω γὰρ αὐτοὺς καὶ Κέλταις τοῖς Κίμβροις λεγομένοις ἐπὶ Δελφῶν συστρατεύσαι κ. τ. λ. ubi vide Schweig- haeuserum. Adde Harduin. ad Plin. VIII, 43 et Wesseling. ad Diodor. p. 198 qui recte huc pertinere ait ea quae ex Heraclide Lembo affert Athenaeus VIII, 6 p. 333 A. Περὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν βα- τράχους (ψησὶν) ὅσων ὁ θεός, καὶ τοσοῦτον αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆθος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέ- ρας κτείνοντες τούτους καὶ συγκλείοντες τὰς οἰκίας διεκαρτέρουν· ὡς

Porro jocularis est Luciani de Abderitis narratio, quam initio libri de historiae conscribendae ratione profert. Ait enim Abderitas per idem, de quo locuti sumus tempus mirabili morbo Lysimacho regnante esse correptos. Sic autem scribit:

Ἀβδηρίταις, φασί, Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ᾧ καλέ Φίλων, τοιοῦτο. πυρέττειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεῖ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐβρώμενως καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ· περὶ δὲ τὴν ἐβδόμην τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυέν, τοῖς δὲ ἰδρῶς ἐπιγενόμενος πολὺς καὶ οὗτος ἔλυσε τὸν πυρετόν. ἐς γελοῖον δέ τι πάθος περιῆστη τὰς γνώμας αὐτῶν· ἅπαντες γὰρ ἐς τραγωδίαν παρεκινουῦντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμονοῦσιν, καὶ τὴν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξήεσαν· καὶ μεστὴ ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἀπάντων καὶ λεπτῶν, τῶν ἐβδομαίων ἐκεῖνων τραγωδῶν,

Σὺ δ' ᾧ θεῶν τύραννε κ' ἀνθρώπων, Ἔρως
καὶ τᾶλλα μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναβοώντων, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ,
ἄχρι δὴ χειμῶν καὶ κρύος δὲ μέγα γενόμενον ἔπαυσε ληροῦντας
αὐτούς. Αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τοῦ τοιοῦτον παρασχεῖν Ἀρχέλαος
ὁ τραγωδός, εὐδοκιμῶν τότε, μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ
φλογμῷ τραγωδῆσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρέξει
τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλοὺς καὶ ἀναστάντας ὕστερον
ἐς τὴν τραγωδίαν παρολισθαίνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρούσης
τῆς Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ καὶ τοῦ Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μα-
δούσῃ τὴν ἐκάστου γνώμην περιπετομένου.

Haec omnia Lucianus eo consilio dixit, ut cum Abderitis compararet eos qui ipsius aetate nullis ingenii

δ' οὐδὲν ἤγνουσιν, ἀλλὰ τὰ τε σκευὴ ἐπληροῦτο καὶ μετὰ τῶν ἐδεσμάτων εὐρίσκοντο συνεψόμενοι καὶ συνοπτόμενοι οἱ βάτραχοι καὶ πρὸς τούτοις οὔτε τοῖς ὕδασι ἦν χρῆσθαι οὔτε πόδας ἐπὶ τὴν γῆν θεῖναι συσσεωρευμένων αὐτῶν, ἐνοχλούμενοι δὲ καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀδμῆς, ἔφυγον τὴν χώραν.

dotibus insignes certatim ad historiam scribendam sese conferebant. Atque illi quidem non Abderitarum instar tragoedias agentes, et iambos alienos recitantes, sed tamen quasi furore perciti et feбри laborantes in enarrandis rebus gestis historicorum dignitatem non tuebantur. Quocirca quicumque Lucianum bene novit, ⁵⁴) concedat oportet, eum non ad historiae fidem, sed ad rem, de qua scripturus erat, accommodate hanc narratiunculam composuisse. Perstrinxit autem Euripidem jam ab aliis sugillatum, ⁵⁵) quem justo saepius neglecta rerum actionisque veritate inanibus uti verbis multi confitentur. Quodsi similiter quosdam in historia scribenda versatos esse statuamus, haud longe a vero aberraverimus. Itaque imperante Thracibus Lysimacho magnam Abderitarum partem aestu febrique jactatam fuisse credibile est. Caetera festivitati Lucianae accepta referimus. Neque enim dubium, quin scriptor ingeniosus Abderitarum nomen exstincta, quibus olim floruerat civitas, ingeniorum magnitudine sublataque potentia in contemtionem adductum de industria deridendum sibi proposuerit. Quod autem dixi maxima olim gloria Abderitas excelluisse, id testatur Stephanus Byzantius ⁵⁶), apud quem relatum le-

54) Miramur Baelium (v. Abd. Adn. H. et J.) non pronis alioquin auribus aliorum dicta accipientem hic ita credulum fuisse, ut aliis etiam exemplis conferre hunc Abderitarum morbum a Luciano exornatum voverit. Quamquam disputat adversus Is. Vossium (Adn. g) qui in observationibus ad Pomp. Melam, ut alia praeteream: tam elegans, inquit, insania (morbum dicit Luciano memoratum) non cadit in crassos et pituitosos, nedum in vervecea capita, quae si verum est paradoxum Stoicum, semper delirant.

55) Cf. Aristophan. Ran. 53. Thesmoph. 1074 seqq.

56) Steph. Byz. v. Ἀβδηρα· πλείστοι δ' Ἀβδηρίται ὑπὸ τῶν πινακογράφων ἀναγράφονται· Νικαίνετος ἐποποιὸς καὶ Πρωταγόρας, ὃν Εὐδοξὸς ἱστορεῖ τὸν ἦσσω λόγον κρείσσω (cf. Jo. Frei Quaest. Prot. p. 143) πεποιημέναι καὶ τοὺς μαθητὰς δεδιδαχέναι τὸν αὐτὸν ψέγειν καὶ ἐπαίνειν. οὗτος οὖν ὁ Πρωταγόρας καὶ Δημόκριτος Ἀβδηρίται.

gimus, plurimos Abderitas ab iis qui illustrium virorum catalogos confecerunt, memoratos fuisse. Inter quos praeter Democritum Protagoras et Anaxarchus philosophi, Hecataeus et Diocledes ⁵⁷⁾ historici, Nicaenetus, heroïcorum carminum scriptor, nomina sua profitebantur. Quamobrem cur paulatim contemptui esse coeperit Abderitarum civitas, difficile dictu est. Neque enim antiquiores scriptores, licet Abderae ejusque incolarum saepius meminerint, unquam hoc contemptim faciunt. Cf. Herodot. lib. I, 128; lib. VI, 46; lib. VII, 109 et 126; lib. VIII, 120; Thucyd. lib. II, 97. Hippocr. lib. III. de morb. vulg. sect. 7 pag. 1102, 1103, 1104, 1106, 1108, 1111 ed. Foës. Anacr. Epigr. Anthol. Pal. VII, 226. Porro Hippocratis et Democriti, quae feruntur, epistolas, memorabiles propter Abderitarum stultitiam qui Hippocratem ad curandam Democriti insaniam arcessiverant non esse antiquas, sed a tertii fere post Chr. n. saeculi sophista vel rhetore suppositas tam idoneis rationibus demonstrarunt viri eruditi, ut nihil nobis addendum videatur. Sed nescio an Hippocrates Abderam vocatus pestilentia liberaverit urbem. ⁵⁸⁾ Caeterum haudquaquam Abderitis dementia idcirco exprobrari poterat, ut Baelio ⁵⁹⁾ visum, quia febres in ista urbe perniciosissimae et cum delirio semper conjunctae erant. Quippe idem et aliis locis accidisse certissimum est. Plinius ⁶⁰⁾

57) Athen. V, 40: Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τεύχεσιν ἐλεπόμεναι κ. τ. λ.

58) Hippocr. vit. κατὰ Σωρανόν Tom. III p. 852 ed. Kühn. παρεκλήθη δὲ ὑπὸ τῶν Ἀβδηρίτων πρὸς αὐτοὺς ἀπελθεῖν καὶ Δημόκριτον μὲν ὡς ἐν μανίᾳ θεραπεῦσαι, βύσασθαι δὲ λοιμοῦ τὴν πόλιν ἔλθην.

59) Bael. Dict. hist. et crit. v. Abdera; cf. Hippocrat. lib. III de morb. vulg. sect. 7 p. 1102, 1103, 1104, 1106, 1108, 1111 ed. Foës.

60) Plinius Histor. Nat. XXV cap. VIII (cap. LIII vol. VII pag. 710 ed. Franz.)

quidem: „Circa Abderam, inquit, et limitem, qui Diomedis vocatur, equi pasti inflammantur rabie: circa Potnias vero et asini.” Aelianus ⁶¹⁾ vero: λόγος ἔχει τοὺς ἵππους τοὺς πίνοντας ἐκ τοῦ Κοσσινίτου ποταμοῦ (ἔστι δ' οὗτος ἐν Θράκῃ) δεινῶς ἐκθηριοῦσθαι· ἐκδίδωσι δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος ἐς τὴν Ἀβδηριτῶν, καὶ ἀναλίσκεται εἰς τὴν Βιστονικὴν λίμνην· ἐνταῦθά τοι καὶ τὰ βασιλεια γενέσθαι ποτὲ Διομήδους τοῦ Θρακῆς, ᾧ καὶ αὐταὶ αἱ ἀνήμεροι ἐκεῖνα ἵπποι κτῆμα ἦσαν, Ἡράκλειος ἀθλος. Τὸ δὲ αὐτὸ φασὶ πάσχειν καὶ τοὺς ἵππους τοὺς ἐκ τῆς Ποτνιαδὸς κρήνης πίνοντας· αἱ δὲ Πότνιαι τὸ χωρίον, ἔνθα ἡ κρήνη, οὐ μακρὰν ἀπὸ Θηβῶν ἐστι. Sed neque a limite Diomedis neque a Cossinito fluvio ⁶²⁾ causam stultitiae, quam inferior aetas Abderitis ascribit, repetiverim. Quid? quod ne communis quidem morborum fons, aër, in causis contemptae Abderitarum civitatis numerari potest. Quantam enim vim aëris coelique natura ad formanda hominum ingenia et corpora habeat, notum est, ab eoque, si morbidis inquinamenti infectus sit, morbos oriri et captu non difficile est, et medicorum omnium consensu constat. ⁶³⁾ Licet igitur veteres aërem in isto tractu crassum fuisse perhibeant: ⁶⁴⁾ tamen in tanta optimorum ingeniorum, quae Abdera tulerat, copia quis aërem fatuitatis ac desipientiae

61) Aelianus de nat. animal. XV, 25.

62) Ut existimabat Isaac. Vossius ad Pomponii Melae l. c.

63) Hippocrat. lib. de flat. sect. III p. 297 ed Foës. ὅτι μὲν οὖν μεγάλη κοινωνιὴ ἅπασιν τοῖσι ζώοισι τοῦ ἡέρος ἐστίν, εἴρηται. Μετὰ τοῦτο τοῖνον εὐθύς ῥητέον, ὅτι οὐκ ἀλλοθεν ποθεν εἰκός ἐστι γίνεσθαι τὰς ἀρρώστιας μάλιστα, ἢ ἐντεῦθεν· ὅταν ἡ πλέον ἢ ἔλασσον ἢ καὶ ἀδρούτερον καὶ μεμιτησμένον νοσεροῖσι μιάσμασι ἐς τὸ σώμα ἐσέλθῃ.

64) Juvenalis Sat. X, 46 cujus (i. e. Democriti) prudentia monstrat,
summos posse viros et magna exempla daturus
vervecum in patria crassoque sub aere nasci

Galenus de animi moribus, extr. πάλιν δ' Ἀβδήροις ἀσύνετοι πολλοί, τοιοῦτοι δ' Αθήνησιν ὀλίγοι.

Abderiticae posterioribus saeculis, quum magna illa ingenia cessissent, excogitatae causam esse dicit. Prima autem rei, de qua disputamus, vestigia invenisse sibi videtur C. Frid. Hermannus l. c. in Machonis Sicyonii, qui sub Ptolemaeo Evergete ejusque successoribus ⁶⁵⁾ vixit, fragmento apud Athenaeum VIII, 41 p. 349 B. Ibi poeta ille Stratonici citharistae Atheniensis, quem post Alexandri magni mortem vixisse scimus, ⁶⁶⁾ dictum haud inficetum refert. Ait igitur, quum Stratonicus ⁶⁷⁾ aliquando, ut certamini musico interesset, Abdera profectus animadverteret suum cuique civi esse praeconem singulosque cives praeconis voce interlunium quancumque vellent pronuntiare atque in eo loco propemodum multo plures esse praecones, quam civium ratio postulare: coepisse eum oculis intente in terra defixis suspenso gradu lente

65) Cf. Jons. de Script. hist. phil. p. 167. Meinek. hist. crit. com. p. 478 seqq.

66) Nam et Ptolemaei consuetudine usus est et a Nicocreonte Cypriorum rege interfectus. Quod apud Athenaeum p. 352 D. legitur: φησι δὲ καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν (τὸν Στρατόνικον) διὰ τὴν ἐν τῷ γελῳφ παβήρησιαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πίνοντα, διὰ τὸ σκώπτειν αὐτοῦ τοὺς υἱούς, id non magni momenti esse existimamus, quum Nicocreontis et Nicoclis nomina facile permutentur. Vid. Engel. Kypros 1 p. 368 et 496. Cf. Perizon. ad Ael. V. Hist. VII, 2.

67) Athenaeus l. c.: Στρατόνικος εἰς Ἀβδῆρ' ἀποδημήσας ποτὲ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τιθέμενον αὐτόθι, ἑρῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ' ἰδίαν κεκτημένον κήρυκα, κηρύττοντά τε ἕκαστον αὐτῶν, ὅτε θέλοι, νοουμηρίαν, σχεδόν τε τοὺς κήρυκας ἐν τῷ χωρίῳ ὄντας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοστῶν, ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει σχεδὴν, δεδορκῶς ἀτενὲς εἰς τὴν γῆν κάτω. πυνθανομένων δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ τινος (leg. πυνθανομένου) τὸ πάθος τὸ γεγονός ἐξαπίνης περὶ τοὺς πόδας, τοῦτ' εἶπε, τοῖς ὄλοις μὲν ἔρρωμαι, ξένε, καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δειπνον τρέχω· ἀγωνίῳ δὲ καὶ δέδοικα παντελῶς μὴ ποτ' ἐπιβάς κήρυκι τὸν πόδ' ἀναπαρῶ.

per urbem incedere. Quumque ab hospite quodam interrogaretur, quod malum repente pedes ejus invasisset, respondisse, se totis quidem valere pedibus multoque celerius ad coenam currere, quam adulatores, sed penitus animo angi ac vereri ne quando deculcato praecone⁶⁸⁾ pes sibi transfigeretur. At hic locus nihil probat nisi incolarum paucitatem, de qua supra locuti sumus, perturbatosque fastos, quibus interdum etiam Atheniensium civitatem laborasse probabiliter colligas ex Aristophanis Nub. v. 610 seqq.⁶⁹⁾ Itaque Machonis tempore Abderitae nondum pro stultis habebantur. Omnino tum demum Graecia irrisisse Abderitas videtur, quum post bella intestina perpetuasque discordias ne Macedonica quidem servitute finitas a Romanis sub jugum missa suosque contemnere docta antiquam civitatum suarum gloriam oblivisceretur. Neque enim ante Ciceronis aetatem ullus apud Graecos Latinosve scriptores locus reperitur, quo jam prius Abderam stultitiae sedem vocitatum esse ostendi queat. Ubi-
cunque fere Cicero Abderae atque Abderitarum meminit, eorum non tam stuporem quam animi levitatem et inconstantiam, quae stultitiae proxima est, traducit. Nam in epist. ad Att. IV, 16: Messala, inquit, noster et ejus Domitius competitor liberalis in populum valde fuit. Nihil gratius. Certi erant Consules scilicet. At Senatus decrevit, ut tacitum iudicium ante comitia fieret. Ab iis

68) Facetiae versantur in ambiguo vocis κήρυξ intellectu, quae etiam concham significat. Eustath. p. 1324, 23 ὁ ἀστεῖος μουσικός Στρατόνικος πρὸς ὄνομα κηρύκων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις (p. 1108, 42) δεδῆλωται, ἄλλως εὐτραπελεύσατο, σχήματι θεοῦ διαγέας τοὺς θεατάς. μαθῶν γὰρ τὴν πόλιν ἐν ἧ παρετύχε πολλοὺς ἔχειν κήρυκας, δακτύλοις ἄκροις διέβαιναν, αἰτίαν εἰπὼν τοῦδε τοῦ περιπάτου τὸ δεδιέναι μὴ ποτε πλατεῖ ποδὶ βαίνων περιπαρῆ πατήσας κήρυκα, ὡς τοῦ θαλασσίου κήρυκος διὰ τὸ κογχυλοειδὲς ὀξὺτητα πέριξ ἔχοντος.

69) Cf. Ideleri Enchirid. I p. 322 et C. Fr. Hermannii Antiq. sacr. § 45, not. 6.

consiliis, quae erant sortita in singulos candidatos, magnus timor candidatorum. Sed quidam iudices, in his Opimius ex tribu Velina, ex Tromentina Antius tribunus plebis appellarunt, ne injussu populi judicarent. Res cedit. Comitia dilata ex senatus consulto, dum lex de tacito iudicio ferretur. Venit legi dies; Terentius intercessit. Consules, qui illud levi brachio egissent, rem ad senatum detulerunt. *Hic Abdera*, non tacente me. Dices, tamen tu non quiescis? ignosce, vix possum. Veruntamen, quid tam ridiculum? Senatus decreverat, ne prius comitia haberentur, quam lex lata esset: si qui intercessisset, res integra referretur. Coepta ferri leviter; intercessum non invitis; res ad senatum; de ea re ita censuerunt, comitia primo quoque tempore haberi esse e re.“ Verborum *hic Abdera* sensum sic exponit Manutius: „hic summa fuit senatorum stultitia, ut Abderitae viderentur.“ Idem ad verba *non tacente me* observat: „reprehendente levitatem stultitiamque senatorum, qui quum antea decrevissent, ut ante comitia tacitum iudicium fieret, mox decernerent, ut primo quoque tempore comitia fierent, omisso tacito iudicio.“ In iisdem ad Atticum epistolis lib. VII, 7 § 5 ita scribit Tullius: „De honore nostro, nisi quid occulte Caesar per suos tribunos molitus erit, caetera videntur esse tranquilla. Tranquillissimus autem animus meus qui totum istud aequi boni facit, et eo magis, quod jam a multis audio constitutum esse Pompejo et ejus consilio, in Siciliam me mittere, quod imperium habeam. Id est Ἀβδηριτικόν. Neque enim senatus decrevit, nec populus jussit me imperium in Sicilia habere. Sin hoc res publica ad Pompejum defert, qui me magis, quam privatum aliquem mittat? itaque, si hoc imperium mihi molestum erit, utar ea porta, quam primam videro.“ Id. de nat. deor. I 43. Mihi

quidem etiam Democritus, vir magnus imprimis, cujus fontibus Epicurus hortulos suos irrigavit, nutare videtur in natura deorum. Tum enim censet imagines divinitate praeditas inesse in universitate rerum: tum principia mentis, quae sunt in eodem universo, deos esse dicit: tum animantes imagines, quae vel prodesse nobis solent vel nocere: tum ingentes quasdam imagines tantasque, ut universum mundum complectantur extrinsecus, quae quidem omnia sunt *patria* Democriti quam Democrito digniora. Ab his locis secernendi sunt illi, quibus vox Abderita nihil nisi nomen gentile est. Cf. de orat. lib. III, 32; de nat. deor. I, 23. Mos videtur apud Abderitas fuisse, ut quotannis lustrata urbe hominem ad supplicium delectum diris imprecationibus devoverent devotumque pro communi salute lapidibus obruerent. Id cogendum ex Ovidii in Ibin. v. 467:

aut te devoveat certis Abdera diebus
saxaque devotum grandine plura petant ⁷⁰).

Quem morem tantum abest, ut ad Abderitarum stultitiam referamus, ut ad Apollinis cultum pertinere arbitremur, cujus supra in memorandis Abderitarum nummis mentionem movimus. Neque in diebus festis ⁷¹) videntur fuisse,

70) In hanc sententiam Ovidii verba scripta esse existimat scho-liastes apud Merkelium Callimacho teste adhibito. Sic autem scribit: „Callimachus dicit quod Abdera est civitas, in qua talis est mos, quod unoquoque anno cives totam civitatem publice lustrabant et aliquem civium quem habebant devotum illa die pro capitibus omnium lapidibus obruebant.” Homines igitur apud Abderitas immolabantur ut apud Massilienses, si Petronio fides c. 441 atque etiam alibi. Vid. Hermannii Antiq. sacr. § 60 p. 317 seq.

71) Diog. Laërt. IX, 43 τὴν οὖν ἀδελφὴν λυπεῖσθαι, ὅτι ἐν τῇ Θεσμοφορίων ἑορτῇ (ὁ Δημόκριτος) μέλλοι τεθνῆξασθαι, καὶ τῇ θεῷ τὸ καθήκον αὐτὴν οὐ ποιήσῃ· τὸν δὲ θαρρῆεῖν εἰπεῖν καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμούς ὁσιμέραι· τούτους δὲ ταῖς ῥῖσι προσφέρων διεκράτησεν αὐτὸν τὴν ἑορτήν. Ἐπεὶ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι, (τρεις δὲ ἦσαν) ἀλυπότεα τὸν βίον προήκατο. Conf. Athen. lib. II p. 46. F.

qui ad dementiae labem Abderitis aspergendam valerent. Sed post Ciceronis tempus multi scriptores certatim Abderitis dementia, stuporem, ingenii tarditatem ac tenebras, fatuitatem ac desipientiam exprobrarunt. Nonnulli igitur quasi jurgantes subrustice iis insultarunt, velut Juvenalis Sat. X, 48.

(Democritus) — cujus prudentia monstrat,
summos posse viros et magna exempla daturos
vervecum in patria crassoque sub aëre nasci.

Martialis lib. X, 25

Abderitanae pectora plebis habes,
Arnobius lib. X adv. Gent. p. 164, qui rigidam Abderitis attribuit stoliditatem, Tatianus orat. adv. Graec. p. 63 ed. Worth. Ἀβδηρολόγον dicens pro stultiloquo. Alii vero lepidis de eorum stupiditate fabellis confictis velut Lucianus l. c., Auctor epistolarum Democrito et Hippocrati suppositarum, Philagrius in libro qui inscribitur Φιλόγελως⁷²⁾ eos perstrinxerunt. Ex his quoniam Philagrii antea paene ignoti copiam eruditus nuper fecit Boissonadius, ea quae ejus Φιλόγελως continet ad ridendam Abderitarum stultitiam scripta hoc loco proponere consentaneum judicamus.⁷³⁾

ρί. Ἐν Ἀβδήροις διηρεῖτο ἡ πόλις εἰς δύο μέρη, ὅτε πρὸς ἀνατολὰς οἰκοῦντες καὶ οἱ πρὸς δύσιν. Πολεμίων οὖν ἄφνω τὴν πόλιν ἐφορμησάντων, καὶ πάντων θορυβουμένων, οἱ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν οἰκοῦντες μέρος πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· „Ἡμεῖς μὴ θορυβηθῶμεν· οἱ γὰρ πολέμιοι ἐπὶ τὰς δυτικὰς εἰσέρχονται πόλιν.“

72) Γ. Παχυμέρης, Ἱεροκλῆς καὶ Φιλάγριος. G. Pachymeris Declamations XIII quarum XII ineditae, Hieroclis et Philagrii Grammaticorum Φιλόγελως longe maximam partem ineditis curante Jo. Fr. Boissonade. Parisiis 1848.

73) Cf. pag. 289—292.

- ρια'. Ἐν Ἀβδηρίοις ὄνος λαθὼν εἰς τὸ γυμνάσιον εἰσῆλθε, καὶ τὸ ἔλαιον ἐξέχεεν. Οἱ δὲ συνελθόντες καὶ μεταπεμψάμενοι πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει καὶ εἰς ἓνα συναγαγόντες τόπον, πρὸς τὸ ἀσφαλίσασθαι, ἐνώπιον αὐτῶν τὸν ὄνον ἐμαστίγωσαν.
- ριβ'. Ἀβδηρίτης ἀπάγξασθαι βουλόμενος, καὶ τοῦ σχοινίου διαβράχεντος, τὴν κεφαλὴν ἐπλήγη. Λαβὼν οὖν ἔμπλαστρον παρὰ τοῦ ἱατροῦ καὶ θείς κατὰ τοῦ τραύματος, ἀπελθὼν πάλιν ἀπήγξατο.
- ριγ'. Ἀβδηρίτης εὐνοῦχον ἰδὼν κηλήτην ἀπὸ ἐμβάσεως ἐξιόντα εἶπεν· „Ἀποκένωσον [ἐπί] τῷ παραχύτῃ λέγω.”
- ριδ'. Ἀβδηρίτης εὐνοῦχον ἰδὼν, ἐπύθετο αὐτὸν πόσα παιδία ἔχει. Ἐτέρου δὲ εἰπόντος τὸν ὄρχεις μὴ ἔχοντα μὴ δύνασθαι τεκνογονῆσαι ὑπολαβὼν ἔφη· „Πολλοὺς οὖν ἀνάγκη υἱωνοὺς ἔχειν.”
- ριε'. Ἀβδηρίτης, εὐνοῦχον ἰδὼν γυναικί προσομιλοῦντα, ἠρώτα ἄλλον εἰ ἄρα γυνὴ αὐτοῦ ἐστὶ. Τοῦ δὲ εἰπόντος εὐνοῦχον γυναικᾶ ἔχειν μὴ δύνασθαι, „Οὐκοῦν, ἔφη, θυγάτηρ αὐτοῦ ἐστὶ.”
- ρις'. Ἀβδηρίτης εὐνοῦχος δυστυχῆσας κήλην ἐποίησε.
- ριζ'. Ἀβδηρίτης μετὰ κηλήτου κοιμώμενος καὶ τῇ νυκτὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀναστάς ἐν τῷ ἐπαναστρέφειν σκοτίας οὔσης ἄκων τὴν κήλην ἐπάτησε. Τοῦ δὲ κηλήτου κατακράξαντος, αὐτῷ ἔφη· „Διὰ τί γὰρ κατακέφαλα κοιμᾶσαι.”
- ριη'. Ἀβδηρίτης περιπατῶν εἶδε κηλήτην οὐροῦντα καὶ εἶπεν· „Οὗτος ἕως ἐσπέρας οὐ μὴ ἐξουρήσῃ.”
- ριδ'. Ἀβδηρίτης ἰδὼν κηλήτην ἀπὸ κολύμβου ἐξιόντα, μόλις δὲ περιπατοῦντα, πρὸς αὐτὸν εἶπε· „Τί γὰρ ἀπλήστως ἐγόμεναι (leg. γεγόμεναι) μὴ δυνάμενος γενναίως βαστάσαι.”
- ριε'. Ἀβδηρίτης ἀκούσας ὅτι κρόμμου καὶ βολβοὶ φουσῶσιν, ἐν τῷ πλέειν αὐτόν, γαλήνης οὔσης πολλῆς, σάκκον πλήσας, ἀπὸ τῆς πρύμνης ἐκρέμασε.

- ρκα'. Ἀβδηρίτης ἰδὼν ὁρομέα ἐσταυρωμένον εἶπε· „Μὰ τοὺς θεοὺς, οὗτος οὐκ ἔτι τρέχει, ἀλλὰ πέταται.”
- ρκβ'. Ἀβδηρίτης λεκάνην ἐπῶλει μὴ ἔχουσαν ὠτία. Τινὸς δὲ ἐρωτήσαντος διὰ τί αὐτῆς ἦρε τὰ ὠτία ἀπεκρίνατο, „ἵνα μὴ ἀκούσασα ὅτι πωλεῖται φύγη.”
- ρκγ'. Ἀβδηρίτης τὸν πατέρα τελευτήσαντα κατὰ τὸν νόμον καύσας, δραμῶν εἰς τὴν οἰκίαν, πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ νοσοῦσαν εἶπεν· „Ὀλίγα ἔτι περιττεύει ξύλα· εἰ οὖν βούλει καὶ θύνασαι, τοῖς αὐτοῖς κατακαύθητι.”
- ρκδ'. Ἀβδηρίτης κατ' ὄναρ χοιρίδιον ἐπῶλει καὶ ἐζήτει δηνάρια ἑκατόν. Διδόντος δὲ τινος πεντήκοντα, μὴ βουλόμενος λαβεῖν, διύπνισε. Καμύσας οὖν, καὶ τὴν χεῖρα προτείνας εἶπε· „Δὸς κἄν τὰ πεντήκοντα.”
- ρκε'. Ἀβδηρίτου στρουθίον ἀπέθανε. Μετὰ οὖν χρόνον ἰδὼν στρουθοκάμηλον εἶπεν· „Εἰ ἔζη τὸ στρουθίον μου, ἦδη ἂν τηλικούτον ὑπῆρχε.
- ρκς'. Ἀβδηρίτης εἰς Ῥόδον ἀποδημήσας ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος τοὺς τοίχους ὠσμᾶτο.
- ρκζ'. Ἀβδηρίτης ἰδὼν τινι χρεωστῶν καὶ μὴ ἔχων παρεκάλει, ἵνα ἀντ' αὐτοῦ δύο ἡμιόνους παράσχη.

Sed ut eo revertamur, unde paullisper deflexit oratio, ne posterior quidem aetas quidquam suppeditat, unde conjicere queas, quae sit origo stultitiae Abderitis ascriptae. Namque anno ab u. c. 564 vel ante Chr. n. 188 Cn. Manlium pace cum Antiocho facta victisque Galatis quum Thraciam cum exercitu Romano peragraret ab stativis diei via Apolloniam perrexisset: hinc per Abderitarum agrum Neapolin pervenisse Livius ⁷⁴⁾ testatur, hoc omne per Graecorum colonias pacatum iter fuisse dicens. Quamvis autem libera esset civitas, tamen Abdera duo-

74) Livius lib. XXXVIII, 41 Ab stativis diei via Apolloniam fuit; hinc per Abderitarum agrum Neapolim perventum est. Hoc omne per Graecorum colonias pacatum iter fuit.

deviginti annis post, i. e. anno ab u. c. 582 vel ante Chr. n. 170 ab Hortensio Praetore propterea quod non illico imperata fecisset paene deleta est. Qua de re haec apud Livium lib. XLIII cap. 4 leguntur: „Invidiam infamiamque ab Lucretio averterunt in Hortensium successorem ejus Abderitae legati, flentes ante curiam querentesque, oppidum suum ab Hortensio expugnatum ac direptum esse. Causam excidii fuisse urbi, quod, cum centum millia denariûm et tritici quinquaginta millia modiûm imperaret, spatium petierint, quo de ea re et ad Hostilium consulem et Romam mitterent legatos. Vixdum ad consulem se pervenisse, et audisse oppidum expugnatum, principes securi percussos, sub corona ceteros venisse. Indigna res senatui visa: decreveruntque eadem de Abderitis, quae de Coronaeis decreverant priore anno; eademque pro concione edicere Q. Maenium Praetorem jusserunt. Et legati duo, C. Sempronius Blaesus, Sex. Julius Caesar, ad restituendos in libertatem Abderitas missi. Iisdem mandatum, ut et Hostilio Consuli et Hortensio Praetori nunciarent, senatum Abderitis injustum bellum illatum, conquirique omnes, qui in servitute sint et restitui in libertatem aequum censere.“ Per idem tempus Diodorus auctor est Eumenem Abderam a Pythone proditam solo adaequasse, ipsum Pythonem exigua mercede accepta quum excisam vidisset Abderam nullum e prodicione fructum percepisse, sed facinoris poenitentiam agentem omni tempore moestum fuisse. At nemo opinabitur, bis captam illa aetate ac dirutam esse hanc urbem. Quocirca Valesio ⁷⁵) et aliis astipulamur Eumenem Hortensio urbem evertenti socium fuisse suspicantibus.

74) Diod. Sic. fragm. L. XXX p. 413 Tom. IX ed. Bip.

75) Hunc sequuntur Sevin. Recherches sur les Rois de Pergame, in Mémoires de l'Académie des Inscriptions T. XII p. 272 et A. G.

Caeterum quum antea Perseus istas regiones tenuisset, verisimile est Abderitas ab Hortensio pro hostibus habitos esse. Id facile conjicias ex iis, quae parta apud Pydnam victoria a Romanis sancita esse Livius ⁷⁶⁾ memoriae prodit. „Silentio, inquit, per praeconem facto, Paulus Latine quae senatui, quae sibi ex consilii sententia visa essent pronuntiavit: ea Cn. Octavius Praetor (nam et ipse aderat) interpretata sermone Graeco referebat. Omnium primum liberos esse jubere Macedones, habentes urbes easdem agrosque, utentes legibus suis, annuos creantes magistratus: tributum dimidium ejus, quod pependissent regibus, pendere populo Romano. Deinde in quattuor regiones dividi Macedoniam. Unam fore et primam partem, quod agri inter Strymonem et Nessum amnem sit: accessurum huic parti trans Nessum, ad orientem versum, qua Perseus tenuisset vicos, castella, oppida, praeter Aenum et Maroneam et Abdera: trans Strymonem autem vergentia ad occasum, Bisalticam omnem cum Heraclea, quam Sinticen appellant.“ Apparet oppida excepta fuisse libera. Hinc etiam Plinius Natural. hist. lib. IV cap. XVIII (cap. XI) pag. 204 ed. Harduin. Abderam liberam civitatem appellat. Postremi quos novimus Abderitarum nummi Antonino Pio imperante signati sunt. ⁷⁷⁾ Ultimus Latinorum scriptorum qui hujus oppidi meminit, Ammianus Marcellinus est, Abderam lib. XXII, 8 Protagorae et Democriti domicilium nominans. Neque tamen interiit urbs. Namque anno post Chr. n. 451 Concilio Chalcedonensi subscripsit Joannes Abderae episco-

van Capelle de regibus et antiquitatibus Pergamenis, Amstel. 1842. 8. p. 58.

76) Livius lib. XLV, 29.

77) Vaillant, Numism. Imp. a pop. graec. loq. perc. p. 20. 21. 40. Raschii Lex. R. N. 1. s. v.

pus.⁷⁸⁾ Quare miramur quod ait vir doctissimus Manner-
tus⁷⁹⁾, Abderam ab Hierocle in Synecdemo propterea si-
lentio transitam esse, quod urbs episcopi sedes non fuerit.
Quid? quod Abderae nomine in Πολυστόλου vocabulum
mutato⁸⁰⁾, quae res vel Leone Sapiente anno post Chr.
n. 886 ad imperii fastigium evecto vel paulo prius acci-
dit, urbs ne tum quidem episcopo privari coepta est.
Fidem facit index ecclesiarum, throno Constantinopoli-
tano parentium, quem Leoni Sapienti debemus⁸¹⁾. Si-
quidem secundi capituli, quod inscribitur Τάξις προκαθε-
δρίας τῶν ὑπὸ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως
τελούντων μητροπολιτῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπισκόπων pa-
ragrapho XL⁸²⁾ legitur: τῷ Φιλίππων, Μακεδονίας (in-
tellige μητροπολίτη) 1. ὁ Θεωρίου 2. ὁ Πολυστόλου (intel-
lige ἐπίσκοπος). Anno post Chr. n. 1342 Cantacuzeno
imperante Abdera oppidulum erat, Polystylum vocatum,
quod quum ipse imperator prius instaurasset, incolarum
fidem et benevolentiam expertus multa cura dignatus
est, annona Abderitis ad victum et militibus ad praesi-
dium suppeditatis⁸³⁾. Hujus igitur principis beneficio

78) Vide Πρακτικά τῶν Συνόδων Tom. I p. 418.

79) Mannert. Geograph. Gr. et Rom. Tom. VII. p. 214.

80) Ἀβδῆρα, τὸ νῦν Πολύστυλον legitur in Catalogo urbium, quae
postea nomen mutarunt. (Ὅσαι τῶν πόλεων μετωνομάσθησαν εἰς ὕστε-
ρον.) Cf. Constantinus Porphyrogenitus de provinciis regni Byzantini.
liber secundus, Europa. Accedit Appendix aliorum libellorum cum ci-
viliū, tum ecclesiasticorum, veterem Geographiam cum media, impri-
mis Byzantina, illustrantium. Novis curis edidit epistolamque criticam
praemisit Theophilus Luc. Fridericus Tafel. (Tubingae 1846) Append.
p. 21. Adde eundem Tafelium de via Egnatia II p. 49.

81) Leonis Sapientis Index ecclesiarum throno Constantinopoli-
tano parentium ap. Tafel. (Constantinus Porphyr. etc.) in Appendice
pag. 44 seqq.

82) Ibid. pag. 50.

83) Cantacuzenus historiarum lib. III, 37 vol. II. p. 226 ed. Scho-
pen: βασιλεὺς δέ, ὡς μάλιστα ἐνῆν, τὸ νῦν μὲν Πολύστυλον, ἐν τοῖς

antiquissimum oppidulum tot tantisque defunctum casibus revixit. Neque postea ullis cladibus Polystylum, quod usque ad nostram memoriam mansit, afflictum est. Licet enim ad incolarum paucitatem redactum pro oppido nunc vicus sit, quem plebs Πλατύστομον⁸⁴⁾ appellat, eruditi Πολύστολον⁸⁵⁾ nominant, falsum tamen est quod de Polystyli interitu dicit Mannertus, temere C. F. Hermannus credit.

Ἑλληνικοῖς δὲ χρόνοις Ἄβδηραν ὠνομασμένον, πολίτηιον παράλιον ὄν, ὑπ' αὐτοῦ τε ὑποδομημένον πρότερον καὶ τότε διὰ τὴν ἀρχαίαν εὐνοίαν οὐκ ἀποστάν, πολλῆς προνοίας ἀξιώσας, σίτον τε αὐτοῖς ἐπιχορηγήσας καὶ στρατιώτας πρὸς ἐπικουρίαν, αὐτὸς τὴν ἄλλην ἔχων στρατιάν, τὸ παρά τὴν Χριστούπολιν τεύχισμα διελθὼν, ἐστρατοπέδευσεν ἐν Φιλίπποις.

84) Scarlatus Byzantius ἐν τῷ Πίνακι κατὰ στοιχεῖον τῶν νεωτέρων, ἐν παραθέσει πρὸς τὰ ἀρχαῖα, γεωγραφικῶν ὀνομάτων in fine lexici editi Athenis anno 1835 pag. 368 Πλατύστομο, κώμη τῆς Θράκης, Ἄβδηρα [παρὰ τοῖς παλαιοῖς]. Idem ἐν τῷ Πίνακι κατὰ στοιχεῖον τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων γεωγραφικῶν ὀνομάτων ibid. pag. 377 Ἄβδηρα, Πλατύστομο.

85) Constantinus Oeconomus περὶ τῆς γνησίας προφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης pag. 150 adnot. καὶ τὰ Ἄβδηρα (τὰ νῦν Πολύστολον) φαίνονται μὲν ἐκ τοῦ Αἰολικοῦ ἀβῆρ (αὐήρ) τουτέστιν ἀήρ ὡς ἀνεμόεντα Ἄβηρα καὶ μετὰ παρενθέσεως τοῦ δ ὡς ἔβη, ἔβδη κ. τ. λ. Ἄβδηρα ὀνομασθῆναι.